

Gepubliceerd op de website deredactie.be ter gelegenheid van de Internationale Vrouwendag 2011

Magda Michielsens

8 maart : Internationale Vrouwendag

Ik heb geen goede herinneringen aan de vrouwendagen die ik in België heb bijgewoond. Ik herinner mij bijeenkomsten her en der in het land, waar het gebak, de exotische muziek en de beauty-workshops weinig te maken hadden met 'emancipatie'. Onderweg heeft het ludieke blijkbaar de ernst en de urgentie verdrongen.

Emancipatie

Voor mij staat Internationale Vrouwendag voor Emancipatie. Het woord wordt bijna door niemand meer gebruikt. Zowel de vrouwenbeweging als het beleid gebruiken tegenwoordig liever termen als gender mainstreaming, empowerment, gelijke kansen, diversiteit, quota, equal pay, combinatie van arbeid en zorg. Deze moeilijke en vreemde woorden verwijzen naar concrete eisen en procedures en tonen aan dat de techniciteit van het werken aan gelijkheid v/m fel is toegenomen.

Emancipatie is het fundament van al dat streven naar gelijkheid. Emancipatie betekent de nodige troeven verzamelen om je eigen mannetje/vrouwtje te kunnen staan. Het is je talenten koesteren en kweken, je kansen grijpen en verzilveren. Het is andere mensen (en bij uitbreiding de maatschappij) laten meegenieten van wat je doet. 'Emancipatiebeleid' betekent ervoor zorgen dat mensen kunnen genieten van hun talenten, zorgen dat niets verschrompelt door toevallige omstandigheden, gewoontes, een gewelddadige omgeving, ziektes of verslavingen, klasse, godsdienst of cultuur.

Emancipatie heeft goed onderwijs, zelfbeschikking, vrijheid nodig. En omgekeerd.

Wat gebeurt er op 8 maart ?

In de geest van de initiatiefneemster voor de eerste Internationale Vrouwendag (Clara Zetkin, 1911) zou 8 maart een dag zijn om zich het lot van **alle** vrouwen aan te trekken en kracht te putten uit gemeenschappelijke doelstellingen. De prestigieuze VN-Commissie voor de Status van de Vrouw houdt zijn jaarlijkse sessie, in vele steden en dorpen worden voor vrouwen *feel good* bijeenkomsten gehouden, de media besteden een beetje meer aandacht aan vrouwen dan gewoonlijk.

Vrouwendag is geïnstitutionaliseerd.

Een ludiek feestje ?

Mijn meest levendige herinnering aan vrouwendag was een 8 maart in Bulgarije, waar wandelend op de besneeuwde berg Vitosha een straalbezopen man met een groot keukenmes in de ene en een bloem in de andere hand ons wankelend naar het leven probeerde te staan. Drankmisbruik en geweld tegen vrouwen bleken daar, nog meer dan op andere dagen, een veel voorkomend verschijnsel op de Internationale Vrouwendag,

traditioneel een officiële feestdag in die socialistische landen. De geïnstitutionaliseerde vrouwendag was voor die mannen een aanleiding geworden om zich extra uit te leven.

En de VN dan ?

De Verenigde Naties hebben een cruciale rol te spelen in de positie van de vrouw wereldwijd. Enerzijds ondersteunen ze de Internationale Vrouwendag en promoten ze de (vrouwen)emancipatie zoals krachtig geformuleerd in het Actieplatform van Peking 1995. Anderzijds staan de VN onder felle druk van de islamitische landen (verenigd in het OIC, Organization of the Islamic Conference), om elke kritiek op de islam wereldwijd illegaal te verklaren. Zoals bekend onderschrijft de OIC de mensenrechten slechts in de mate dat ze niet in strijd zijn met de sharia. In 2009 kwam het OIC slechts enkele stemmen te kort om hun doel te bereiken via de VN, namelijk het wereldwijd bannen van alle kritiek op de islam en de facto op de sharia, en dus op de positie van de vrouw in de islam. De beruchte anti-blasfemie resolutie vormt voor vrouwen wereldwijd een bedreiging. De spagaat waar de VN in zitten is verscheurend: sinds april 2010 is Iran zelfs lid van de Commissie voor de Status van de Vrouw. Laat ons hopen dat de niet-islam landen kracht putten uit de actuele gebeurtenissen, en dat de bevolkingen van de OIC landen zelf, in het zog van de huidige bevrijdingsbewegingen, weerstand gaan bieden tegen die anti-emancipatie plannen.

Drie wensen

Het is moeilijk laveren tussen de grote woorden van de VN en de gezelligheid van het plaatselijk feestje. Zoekend naar de juiste maat heb ik voor de nabije toekomst drie wensen voor vrouwen in Vlaanderen en België.

- (1) Ik hoop dat de wet in verband met **quota** voor vrouwen in **raden van bestuur** van overheidsbedrijven en beursgenoteerde bedrijven er niet komt. Quota ontnemen vrouwen hun legitimiteit. Quota pakken de troeven af van vrouwen die in aanmerking komen voor de bedoelde posten, ze beschadigen hen, met blijvende gevolgen voor alle vrouwen.

Na de emancipatiegolven van de jaren 70 en 80 is het nog niet zo lang dat er voldoende vrouwen zijn die in raden van bestuur zouden kunnen zetelen. De rijping duurt minstens een generatie. Nu vrouwen (eindelijk) zoveel troeven verzameld hebben wil men hen - bij wet - het vermogen ontnemen om hun troeven, hun bekwaamheid, uit te spelen. Als men zegt dat het anders nog veel te lang zal duren gelooft men blijkbaar niet in de redelijkheid van de eigen argumenten.

- (2) Ik hoop dat binnen de **VRT** de programmamakers zullen aantonen dat **quota** hen het werk lastiger maken en vrouwen vernederen. Hopelijk zal het niet lang duren vooraleer de quota-regeling wordt ingetrokken. Niet “een vrouw omdat het moet” maar wel “zeg niet te gauw er is geen vrouw”. Zoek haar, omdat jij en zij dat willen, en omdat de maatschappelijke realiteit haar opdringt.

Sinds jaren draag ik cijfers aan om programmamakers te overtuigen meer vrouwen in hun programma's te brengen en vrouwen en mannen niet stereotiep voor te stellen. Nu redacties en programmamakers zichtbaar zo hun best aan het te doen zijn (en ja, alles kan beter, en vooral slimmer) gaat men hen quota opleggen. Quota in de media

zijn voor mij een belediging voor vrouwen en ook voor programmamakers en redacties.

- (3) Ik hoop dat in de loop van het komende jaar het Grondwettelijk Hof zal besluiten dat het gemeenschapsonderwijs (GO !) mag beslissen dat er in GO !-scholen geen hoofddoeken of andere religieuze symbolen mogen worden gedragen. Indien dit niet het geval is dan dienen de volksvertegenwoordigers dringend het kader te schetsen waarbinnen een hoofddoekenverbod toelaatbaar is (om het met Etienne Vermeersch te zeggen). In de geest van de Internationale Vrouwendag kom ik op voor **goed onderwijs voor alle meisjes**, zonder dat ze gehinderd worden door sociale druk, religieuze beperkingen of persoonlijke gewetenskwetsies. Maak een algemene maatregel, zodat de meisjes mee kunnen met de emancipatiegolven die dankzij goed onderwijs (gelukkig) niet tegen te houden zijn.

Ja, het draait allemaal om degelijk onderwijs, zelfbeschikking en vrijheid. Emancipatie dus. Op 8 maart 2011 heb ik het gevoel dat daar indringend moet aan herinnerd worden.

8 Maart 2011
Magda Michielsens